

עד לתחילת המלחמה העולמית הראשונה בשנות תרעים לא הייתה יותר לקהילת רוסטוב רב מיטס. להגנת פקחי הקהילה נשאר המוכיר שהיה בקרב איזנשטיין. מבון מוגש היה בקהלת העדר הרבה איזנשטיין, אבל שניות חשובים לא באו על ידי זה בקהלת, וביחד במגועה הציגנית. כי התגונעה הציגנית מאותה שעה שהצלה את הקהילאָן ומזאתה במאכ' טוב ביחסו ולא פגשה שוב שום מכתשים על דרכו. מבון לא כל אנשי הקהילה נתנו ידם לתגונעה, ואף לא רובם. אבל למשימות הציגני לא התגוננו ואיש לא ביקש להפר פעולתם. לא הייתה כאן שום פלגון אהורה לה הכהנת לתהтарות עם התגונעה האיזוגית. מיטס והופסת האגדודה הציגנית ברוסטוב מקום השוב בתגונעה, היא לסתה חל' בpelluta. לא איזוגית, מיטס והופסת האגדודה הציגנית בראסיטוב נמשית בתגונעה. לכל קונגראס היה זה ציר משלה ובקונגרס הראשון, ב告诉 נבחר הציר מיטסוב להיות המורשת לבן החבל קווקז. עסקנים ציונים כמו אושעקוב, שינקן, מוסינזון — ואפלו וויצמן בראשית פעולתו הציגנית בא לשאת כאן ואום בדברי יסוד אוניברסיטה ביישלים — היו באים לרוסטוב לשאת נאים ולנהל בת תעמלה ציונית. מה היה גורל התגונעה האיזוגית ברוסטוב אחרי התחלתה המלחמה העולמית הראשונה לא ידוע לי, הדשין אחרית קודם התחלתה המלחמה עזבתי את רוסטוב ואת זוסטה בכל וכשתהnia הפלגה נסתם לי כל חזון העיר מלודתי רוסטוב.

הלאן
הלאן

הרב י. ז. דיסקין

קהילת חסלאויז'ן ורבניה

כאלף משפחות יהודיות התגוררו בעירה חסלאויז'ן. משפחות נזירות היו בה כערך מאה. מיטלא היה טבע החותם של עיריה יהודית שלמה על קתלה זו. לא היה בה שום ביס' נזיר. אמרם כנסיה נזירות אחת היהת בת' לעומת זה היה בה לאבדיל תשעת תרינכנט ו'ישיבת' עירונית. שום תעשייה לא היהת עיריה וזה. גם סוחרים גדולים חשו בתה. רוב האוכלוסייה היה בעילימלאך זעירם, הנוגים טנינים. חוסר מקורות פרנסה בפקים הביא ללק גודל מזושבת לנדייה מחוץ לפקים. היו המשפחות ונשות עיריה והבריט נזידים לארחים וזוקדים משפחותיהם פעם או פעם בשנה. במרחיקים היו עוסקים בתור ציוניות. או בתור מלודי תינוקות, סופרי סטים, או פקידי עסקים שונים, ביחסם ביצירות שבפלכי סמלונק ושאר פלכי רוסיה הפונית, אשר היו אסורים בישיבת יהודים היו מקבלים שם התייר ישיבה בתור עזוריימה, בגינויו מדומות או ע"י מתן שוחד למטרת האמידים הייחודיים שבעיריה היו שוחריירות בסמלונק או בשאר פלכי רוסיה הפונית. היה בעיריה ביתברד לעצרת שמן וטהנות של מים על הנדר טוז. אחד פלגי הדניפר. תחנות נטלה-אברג'יל היהת ורשות שלושם קילומטר מהעיריה, ויעיריה היו מסטולאבל (אטטשלאָט) ²⁾ מרוחקת אף היא שלושם קילומטר. העיריה היהת אחותם צוינס ואל יהודיז' זעיריה משפחות עם האלמנת על מס' מהחירה שהו משלמים לה מדי שנה.

(1) חסלאויז'ן עיריה בפלך מוהילוב. ב-1897 היו בה 390 יהודים
בגן 5066 תושבים.
(2) ר' מאמו של דיד' ח. ליפשין על אטטשלאָט בערבי, האב' ח', עמ' 81-100.

שכורים ר' ג. בן יסדו שעורים לנערות, שלמדו קריאה וכחיבת נס איזה מלאכות פשוטות הנחוצות לכל אשה לדעת. גברת גם כן ההצעינות בין אנשי הקהילה ללימוד האופה העברית. ובעלויותיהם אחזים, שקדום לא דאו כלל לוח שניגמם לימוד השפה העברית. שכזו מורים ללמד השפה העברית לבוגרים...

לערך עשר שנים פעל דיד' ימפולסקי כרב בקהלת רוסטוב. לנודל פרוטומו בתפקיד ממדרגה הראשונה בחרות בו קמילת עז' ישראל בקיוב להוות לר' הקהילה של קיוב — העתיקה בירתה בקהלות ישראל ברוסטוב. בעז'ה דיד' רוסטוב יתיר מקהילת רוסטוב וויד' ימפולסקי נתן לה האכורה ועוזב את עיר רוסטוב. ימפולסקי את עיר רוסטוב נמורה התקופה הראשונה לתקנות חיבת-ציון בעיר זו כי שני מתחלי תונגה זו בעיר זו, והדר' ימפולסקי עז'ן את העיר וקבע מושבו בעיר אחרה, והשני, הדר' דריבנוביץ' — נפסקה פעולתו הציגנית מתקאות ומבעלי שידע הטעם לדבר. בפועל בראשונה לרוסטוב התמכו בלב ונפש לתגונעה הלאומית ולהחבה צין והיה פעיל לא רק בעיר רוסטוב אלא גם בהסתדרות הכללית של חובבי-ציון ברוסטוב. הוא לקח גם חלק חשוב באסיפה הראשונה של חובבי-ציון בקובובץ. והנה לא ארנו הימים אחורי אסיפה קובוץ ולא נצמע וחדר מאומה איזודיה.

הגונעת חיבת-ציון בעיר לא סבלה מואמה מה שנותה ממחוללה הראשונות. היא נשורתה כבר עמוק עמוק בלב השכבה הרכישה ביחסו לאכורי כל ישראל ולא היהת זוקה יותר לקיומה למחוללה הראשונות. גם מל זיה לה שבמקום הדר' ימפולסקי יתיר לרב הקהילה בשנות תרנ"ט (1899) הדיד' משה אלעוז איזנשטיין. אחד הרובנים המזינים ביותר שבדור ההיא. הדיד' איזנשטיין היה מפורסם בימי נעריו בדור עליוי בישיבת וולוזון. גם שלמד אהורין כבן אוניברסיטה בברלין הציגן בלומזון ולהדרסציאזה שלו ע"ד בקורס המקרא בהלמוד — שבגדה קיבל מואר דוקטור — ש' ערך מדעי השום, מלבדיו זאת החק טופר עברי. הוא היה גם נואם מצוין בערבית, באידיש, באשכנזית וברוסית. אבל הוא בעצמו ראה את תפkickו היחידי בעולם להיות עסן צבורי. כות' היה בירושטוב וכותה, אחורי כבן בפרטבורג, ואפלו, אחורי כבן בפארן. לעוד שיש דברים נשאר בזוטשוב, ואפשר להגיד בלי גונם שבמשך זמן זה הצלחת לתקן בקהלת תיקנית מה החובים עד שהיתה יכולה לשמש למופת לקהילות אחרות. התלנודורותה, שבו לידי העוניים מקבלים חיזוקם בחינם, היה לבית-ספר מתקון לנערים ולנעורות. נסודה ספריה קטנה. הספרון היה זאב דובוב, אחיו של שמון דובוב ¹⁾. נסודה חברה לדבר עברי. החברים היו מתאפסים בכל יום ראשון בערב, קוראים הרצאות ומנהלים שיחת עברית. נסודה הרבה אגודות ציוניות. שמספר החברים של כל אחת ואחת היה קאן והיה להן האפשרות להתאסף ביבתו של אחד החברים. גם את הגפרטים לא שחו ולבוגרים על הסדר בקבורת המתים ועל ביתר הקבבות שמו את הופר צבי הכהן ערערענשטיין.

בראשית בוואו לרוסטוב היהת לדיד' איזנשטיין תכנית נועות — לאחד את כל החדרים' שבעיר לא-חדר' מתוקן אחד. לשם זה בא דברים עם כל זאת ואחד מהמלמדים ודבר על ליבו שישיכים להכנית זו. החולצת של המכנית זו היהת גלויה. אבל כל אחד ואחד מהמלמדים — מפני אי האימן לחבריו המושרש בלבו — היה ריא לבב היהת הוא המפסיד בדבר ומטעם זה היה מאמין להסכים לתוכנית זו. הנהלת השיחה עם המלמדים ארוכה ימים רבים היה נזהת את כל עיתו. אבל להגון. והדר' איזנשטיין היהת מתאונן באותו זמן לפני מכיריו, שאפלו בחולות בלילה היה רואה כל הומן מלמדים. הדיד' איזנשטיין נשאר ברוסטוב שע' שנים. בשנות תרנ"ט נבואר לר' מטעם בקהלת פטרבורג. מאותו זמן

*) ר' העבר', חוב' ח', עמ' 104.

עיר המתו אנטישיפלאו את עדת האסלאמי והוא עבר לרבות העיר אנטישיפלאו. או בא במקומו רבי אברהם יצחק מטולוביץ. סמלובייך היה שיכת לאיש עברי מייליגר. הרב משכילדיאו לא נתן לבעל העירה, שהה יהודי פשוט מאד, לחחות דעת בשות עניין שבדת. קשה היה למיליגר, אשר כל אדמת הפעירה היה שלוי, ואין לו שום שליטה לא בבדת'ו-הונסת לא בשאר עניין הגבור. אך מוכחה היה להכנע לאלב. שפה משכילדיאו לא בעבו' מטה לא באסלאמי. היישוב, שהיתה בחאלאויז מסימ' רבי משה נחמה כהנוב, עברה בימי רב היל לידי ראש ישיבת שחת' צדיק מפומיס. רבי ישראל פעשין. עיריה נקראה בשם רבי ישראל 'המלאך'. זה היה איש קדוש, וחזק מכל עניין עולם משפחחת בכרך, בשנות תקףין (1827) נפטר אחד הרבנים הראשונים, רבי ישראל בכרך. הוא היה רב בעל שער קומה ומפורסם. אחריו פטרתו נתקבל לרבר בנו, הרב איזיק בכרך, ואילו בזמנו הרב ליב סלאוין נתקבל למורה הוראה. האסלאויז היה מבצע של מתנגדים³, אך רבי ישראל בכרך המתהן עם משפחחת סלאוין, שהיה משפחחת חסיד'ה, והראשון לשפחחת היה ר' שבתאי סלאוין, מגדולי העיר אנטופט. בימי ר' ליב סלאוין תקעה חסידות חסיד'ה יתר בעיירות, בזמנ האחיזון היו שני בתרכונות של חסידים וכינוגם — שבעה של מתנגדים. אחריו פטרתו של הרבנים הניל' נתקבל לרבר הagan רבי משה מהנוב, למשפחחת הרבנים בכרך ניתנה אז הזות לראש השוחטים והוא גם המורה הוראות, וזה אביזרני רבי אליהו בכרך. הוא היה הדור הרביעי להרב ישראל בכרך, רבה הראשון של העיירה, רבי משה נחמה כי אין זה ברבנות בעיירה פיטרובייש הסמוכה, בחאלאויז עמד בראש ישיבה גודלה. גם חבר ספרי הלכה על החון משפט ואבן העוז. בשנות תרכ'ד עלה לארץ ישראל ונתקבל לראש ישיבת 'עץ חיים'³. במקומו ישב על כסא הרבנות בחאלאויז רבי יומטוב לפמן הכהן בסלאוינקי משומאי. הוא הדפיס ספר שו'ת 'מלבושים יוסטוב' ונתפרנס כאחד גודלי הדור. מהאסלאויז נתקבל לרבר בעיר-הטוראה מיר. או היה זמנית לרב רבי בנזין טטרנפלה. רבת של איישיק. באוטו המן נודע, כי המלבושים, אשר התנו גור בסמולנסק, היה מכם לשמש ברבנות בחאלאויז. כיוון שהרב טטרנפלה לא היה אז מפורנס כהמלבושים, חרוה לכמה בעילובים שלא זכו במלבושים ושנהפו לקבל את רבי בנזין. דבר זה גרם שלא העירico כראוי את רבי בנזין והוא עזב את האסלאויז ו עבר לקלוואריה, בפרק זמן זה היה אחד ראש הגולה הagan רבי היל סלאוינט מליקובסקי הרבה של קלוב. הוא היה פעם ציר לאסיפות הרבניים בפיטרובי. בחאלאויז השבוי, אם רבי היל היה רבי בחאלאויז יכול היה עזין על ידו עזורה מעסוקני ישראל בפיטרובי. במשמעות עם אלמנת הגרוף סאלטקוב. רבי היל המלחיט לעובב את קלוב, כי הוא מזא בשקלוב תלמיד חכם גאון רבבי הירוש והרבי של אמא מקום ובנות אחר שריד מנכסי והיה זוקק לקבל משורת רבנות. אנשי האסלאויז השתמשו בחודמניות והומינו את רבי היל לחאלאויז בתוסיפם 25% אהו על ומשכורות שקיבל בשקלוב. רבי היל הוושיב בשקלוב את רבי יהושע ו עבר לחאלאויז. אז היה או בן שבעים ושלש. פרוני המקומות פנו אליו לחשש עצה ותחבולה נגד הרופאי נאלטקוב. רבי היל שמע את דמי החרירה כפי הערלית זודקט. או הפסיקו את המשפט לרבי אשון רבי היל המלחיט לשול לה דמי החרירה כמי דרישתה. כל השבעה היה ר' היל נמצא בהדר מיזוח עלי'יד בית-הכנסת ורק לשבת היה בא אל דירתו. הכל פחדו ורחו ממנו. ביד תקיפה הבנים סדרים בכל עניין העירה. התחה כמה פעמים למכולה אש. הבתים היו בגוים עז ולא היו מבוטחים באחריות. רבי היל ארון אגדות מכבריאס בסדר ובמשטר ולכש מגנות כיובי. הוא היה נושא מזמן בענוגי הכלל. הכל ידע כי איננו נושא פנים לשוט אש ואיננו מתחשב עם התקופים. וכל עז הנסים מפני שמו נחתה. שלוש שנים וגיאו רומי ורומי ובגיל שבעים ושמ' נצחו אנשי

ואשר בעלת העיירה דרצה להעלות אותן. העיירה הייתה בת מסורת של כמה מאות שנים, בימי מלחת' שודית ורוסיה, ז.א. בשנות 1700-1710 כבר היו בה יהודים. כל החבל היה נקרא בין היהודים ובפונקסי ועד המדינה של ליטא חבל ריסין ומוצא בגליל סקלוב, אשר שמשה מטופולין של החבל.

ב. רבניו של האסלאויז

הרבנים הראשונים של האסלאויז היו מצאדי מהר' מפררג' ומבעל 'חוות יאיר' — משפחחת בכרך, בשנות תקףין (1827) נפטר אחד הרבנים הראשונים, רבי ישראל בכרך. הוא היה רב בעל שער קומה ומפורסם. אחריו פטרתו נתקבל לרבר בנו, הרב איזיק בכרך, ואילו בזמנו הרב ליב סלאוין נתקבל למורה הוראה. האסלאויז היה מבצע של מתנגדים³, אך רבי ישראל בכרך המתהן עם משפחחת סלאוין, שהיה משפחחת חסיד'ה, והראשון לשפחחת היה ר' שבתאי סלאוין, מגדולי העיר אנטופט. בימי ר' ליב סלאוין תקעה חסידות חסיד'ה יתר בעיירות, בזמנ האחיזון היו שני בתרכונות של חסידים וכינוגם — שבעה של מתנגדים. אחריו פטרתו של הרבנים הניל' נתקבל לרבר הagan רבי משה מהנוב, למשפחחת הרבנים בכרך ניתנה אז הזות לראש השוחטים והוא גם המורה הוראות, וזה אביזרני רבי אליהו בכרך. הוא היה הדור הרביעי להרב ישראל בכרך, רבה הראשון של העיירה, רבי משה נחמה כי אין זה ברבנות בעיירה פיטרובייש הסמוכה, בחאלאויז עמד בראש ישיבה גודלה. גם חבר ספרי הלכה על החון משפט ואבן העוז. בשנות תרכ'ד עלה לארץ ישראל ונתקבל לראש ישיבת 'עץ חיים'³. במקומו ישב על כסא הרבנות בחאלאויז רבי יומטוב לפמן הכהן בסלאוינקי משומאי. הוא הדפיס ספר שו'ת 'מלבושים יוסטוב' ונתפרנס כאחד גודלי הדור. מהאסלאויז נתקבל לרבר בעיר-הטוראה מיר. או היה זמנית לרב רבי בנזין טטרנפלה. רבת של איישיק. באוטו המן נודע, כי המלבושים, אשר התנו גור בסמולנסק, היה מכם לשמש ברבנות בחאלאויז. כיוון שהרב טטרנפלה לא היה אז מפורנס כהמלבושים, חרוה לכמה בעילובים שלא זכו במלבושים ושנהפו לקבל את רבי בנזין. דבר זה גרם שלא העירico כראוי את רבי בנזין והוא עזב את האסלאויז ו עבר לקלוואריה, בפרק זמן זה היה אחד ראש הגולה הagan רבי היל סלאוינט מליקובסקי הרבה של קלוב. הוא היה פעם ציר לאסיפות הרבניים בפיטרובי. בחאלאויז השבוי, אם רבי היל היה רבי בחאלאויז יכול היה עזין על ידו עזורה מעסוקני ישראל בפיטרובי. במשמעות עם אלמנת הגרוף סאלטקוב. רבי היל המלחיט לעובב את קלוב, כי הוא מזא בשקלוב תלמיד חכם גאון רבבי הירוש והרבי של אמא מקום ובנות אחר שריד מנכסי והיה זוקק לקבל משורת רבנות. אנשי האסלאויז השתמשו בחודמניות והומינו את רבי היל לחאלאויז בתוסיפם 25% אהו על ומשכורות שקיבל בשקלוב. רבי היל הוושיב בשקלוב את רבי יהושע ו עבר לחאלאויז. אז היה או בן שבעים ושלש. פרוני המקומות פנו אליו לחשש עצה ותחבולה נגד הרופאי נאלטקוב. רבי היל שמע את דמי החרירה כפי הערלית זודקט. או הפסיקו את המשפט לרבי אשון רבי היל המלחיט לשול לה דמי החרירה כמי דרישתה. כל השבעה היה ר' היל נמצא בהדר מיזוח עלי'יד בית-הכנסת ורק לשבת היה בא אל דירתו. הכל פחדו ורחו ממנו. ביד תקיפה הבנים סדרים בכל עניין העירה. התחה כמה פעמים למכולה אש. הבתים היו בגוים עז ולא היו מבוטחים באחריות. רבי היל ארון אגדות מכבריאס בסדר ובמשטר ולכש מגנות כיובי. הוא היה נושא מזמן בענוגי הכלל. הכל ידע כי איננו נושא פנים לשוט אש ואיננו מתחשב עם התקופים. וכל עז הנסים מפני שמו נחתה. שלוש שנים וגיאו רומי ורומי ובגיל שבעים ושמ' נצחו אנשי

(3) ר' ד. תודר, אנטיקוּפּוֹרִיה לתולדות היישוב והלוויין, כרך א', עמ' 58.

ברכת מיהודי העולה לאוזריאן. ליוו אותם המונחים. הם עלו לעגלת בדרך העולה לטplitה הברולז ואחריהם נמצק אדם רב. בכיתות וילוט שליוו אותם פלחו את האיר. אשת אחת צווקת: שאסא תחפelli בעבורו לפני הכותל העברי. זה מוסר דרישת שלום י' أكبر רחל. זו מסורת דרישת שלום להר הזיתים, למגראת המכפלת.

ג. שקיעתה של האטלאויז'

בזמן הראשון של המהפכה התנערת העירייה והימה בה ניאות תורתיות. האטייריטים קיימו ליטמי טובים, עכל יהודי רוסיה שרואו או שמים הדשים. התופש היה סט ברכבה לאוכלוסייה וחווים יהודיים מקוריים המקורי העם וומרון. לא ארוכי חיים התהפש נחנק. העם דרפר שניים על שנים כמו במלהצים של המשטר האסובייטי. רק אחד מבני צעררי העירייה, אשר עוד ספג מאביו, חסיד חבדי, יזרות פקריות היה שולח שרים להיפפת. לפ"ז כתובות גנו של הרוב יבורוב ושפוד לבו במסתרים על צללים שחקע.

בשנות תרצ"ד-תרצ"ה במקובבה בני האטלאויז' שספרו לי על מזקמת בני העירייה ונגישות השלטונות. עציירה היו כעשרה ספרי כתבים שהיו מוליכים שחורותם למוחוק. כמנון שבתקופת הבולשביקיות נפסקה עבדותם. פגשתי במקובבה ספרי כתבים ספרי, כי הוא עובד בבית חוץ שסבוייש ליצירת חומרים פשוטים מכך. עזב את העוזה, כאשר הוא אף מייצרים מספרי תורה וופים נאים. עוד לפניו באו היטלר הקץ עץ על מיטב בני העירייה אשר השולטן הסובייטי הכביד את העול עלייה. כי יכול לעזוב את המקומות נוד ממנה.

עסקן פופולארי חרוץ היה המלמד רבי ברוך יעקב רייזברג. הוא היה מפיש אביהם של העניים והאביונים, של האלמנות והיתומות. המכובת לכל עני וקשה יומם היה רבי ברוך יעקב הוא היה ממפלגת ה-חסידיים, אך מקובל על כל השכבות. יד ימינם של כל רבני זמנו. איש נוח מادر לבריות היה, אמן היה במקצועו. הוא היה "מלך" גמרא הראשן. מה, חד"ר? שלו כבר למלמדים של מרוא מופלגייתו. עד הזמן האחרון عمل ועבד ללא ליאות בענייני החסד והצדקה. עוד בשנות תרפ"ח ויתל מלחתה עם השלטונות, שרצה להרביב לעיריה עיי' הקומסומול המקיימי ר'רב' שיתה לכיישותם ברום. דודו רבי, ונתלי הערך בכרך הכרזין ברבים. כי זו אישיות מפוקפקת ואסיקור. הקומסומול התגונף עליו ורצח משך ל夸עו כזו. עד שהגע לעיריה רבי ברוך יעקב ויירובן שהה בגדר וילץ את העיריה מצזה וו. בעורתו נתקבל או הרב סלביץ הצעיל והורחקו מזימות הקומוניסטים משטח הדת. לא ארמו הימים עד שהחלו לסגור בית הכנסת. בניתה הנכנת של רבבי סלננברג הניסו בית מלאכה לסתימת דברבים.

אחרי אשר עלה לאוזריאן רבה הארון ר' מאיר סטלבץ בשנות תרצ"ה, נשאר דודו רבי נתחייב העוז בכרך השוחט ומורה הוראות בעיריה. בשנות תרצ"ה וגס'er עליידי השלטון הסובייטי. השיבווהו בבית הסוחר בסמולנסק היגלווה לסייעיתם בכתוב מכתבים ווגם מבלי לנגולות לאשתו את מקום גלוותה. נוראה ניספה ביערות סיביר בעבודות הפרד.

בימי המלחמה כאשר קלגוטי היטלר נבשו את המקומות. ערכו גיטו בעיריה והביאו לשם את תושבי העיירות הסמכות: זכרונייה, טרנסק, קאדיניא, פטרובץ, ובאחד העמקים שהיינו בעירה על ידי המטבחים ערכו במתבח עם קבר"אים למחשוג אליטם נפש.

5,000

לשלביה, אהוריו בא רבת של אטטשיילס הוב צבי ליפשיץ, בעל "חמודי צבי", שנפטר בשנות הרכז'. הרבה האחרות היה הרוב בגאנן רבי מאיר סטלבץ, מחבר ארבעה כרכי ספרים בגללה, "מבית מאייר", שעלה לארכ' היה רבא של "ז'רנון משה" בירושלים. עמו נגמרה שלשלת הרובנות בחאטאלאויז'.

ג. תלמיד-חניך

בתאריכםדרש היה תמיד לומדים. בימי הנקודות הגדול היה חברת "עמטורום" — תורנות ללימוד בלילות שלא תשאר בניתה שום שעה ביממה בלי לימוד תורה. היה בעיררת לומדים גדולים. אחד מהם היה רבי יוסף איטין שהיה נקרא בעיררת "ר' יוסף בן חימטנומח". הוא היה מופלג בתרורה ואחד מבניו הוא הודה איטין מראשוני הורדי הכרמל בחיפה. לפחות שני היה רבי יצחק מירנבוואר. הוא היה מלמד געריט נבורים גודלן. היה הריף מאד ותמיד היה נושא וסמן ולפוזי עם הרובנים הגדולים בעיררת.

בימי מלחמת העולם הראשונה גור בCHATTELAOIZ' ר'רב' של בריסק. הוא היה חי עגנון גאנון הגדול רבי יצחק זאב סולובייצ'יק, ר'רב' של בריסק. הוא היה חי עגנון גאנון גאנון ר'רב' יצחק שקיבל שחרור, אך האב גדול ר'רב' חיים הלוי ז'ל היה בחים והתגונד לשעת פיקציה משום שהוא יכול להזק לרבנים ממש. מילא הסתור בחאטאלאויז' עד מההפהה בשנת תרע"ז. בזאת היה והוא עביהה גם הרבה בחו"ם מישיבות ליטא שהמלחמות הביאו אותם אל העירהם הם תרכזו על יד הרוב ויישבונו.

ד. הגביר של העיירה

הגביר של העירה היה רבי ישעיה גרשון צירנאיק. "גביר" זה היה עשיר רך לעז מושגי העירה. העריכו את "עשירותו" בחמשון עשר אלף רובל. ביתו היה פתוח לרוחות בקי"ז היו מטגנים מרקחת בכמויות גדולות בסביבה חלקה בחורף לילדיות עניות ולחולמים עניים. הלוקת מרקחת וחולקת תוצרת חלב וחמאט לעניים היה געתית עיי' בנות ה-גביר.

ה. עלייה לאוזריאן

עליה לאוזריאן מCHATTELAOIZ' הייתה מקדמת דנא. ועד בעליית הפרויסים בימי תלמידי הגר"א השתתפו אנטישאטלאויז' משלחת העשין בירושלים היה מעולי האטלאויז'. היה בעיריה תח' אמד בשם ר' יוסף קמנצקי. אשומ' היה דודעה בשם שאסא גונקס הגבירת. הוא היה עוסק רוב היום בתורה ביבתו המדרש. האשא שאסא היה בעלת חנות אריגומי. זמן רב אחרי חותונת נולדה להם בת יחידה שקרו אותה חנההשה. הוא שוקלים את הילדה ונורגינס' צדקה משקל הילדה. כאשר צירק היה לחפור לת בנד חדש אז לפניו גות תופריס לילדת ענית. כאשר גולת היז'י צדקה רך עיי' גנההשה תילדה נולדה בזופת והיתה אהובה על כל החובבים. בהגיעו לגיל חמישיערטה הלהה בשחתה. בילדותי נשמעו בחרדים" כרובי המשם: לכו לבית הכנסת לחתול בעבור בריאות הנחרחשת בת שאסא! איטה נפלת על כל הילדים. הגערת מתה בגיל שבע עשרה והליתה נתפכה לאבל כל בני העירה. האם האומלה קבלה עלייה את הדין ולא הוציאת אף אנחתן מאן מכרו את כל רכושם ועלו לאוזריאן. געליה היז'י הימה את החוויות גדולות בעיר. אתם יחד העלו לארץ כמה זקנים שלא היו להם להזאות הדרך. וכן אחד שתה בשנות תרס"ג בן תשעים, ר' מטה מכפר ביאלאבלזקי, היה סובב עם פקלו מבית לבית להפרד מאנשי העירה בדרכ' לאוזריאן. בילוזחי (הייטי פעוט) הביאו אותו אליו לקב

ה
ה
ה
ה
ה

ה
ה
ה
ה
ה